

Szerkesztőség:

Arad Acsev-palota,

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev Regele Ferdinand 4/22.

(József tőrcsopant.)

Sürgőnycim: Közlöny. Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre — — 1080 Lel

Fél évre — — 540 Lel

Negyed évre — — 270 Lel

Havonta — — 90 Lel

Hirdetések díjazás szerint

EGYES SZÁM ÁRA — 5 Lel

VASÁRNAP — — 6 Lel

Bucurestiben 50 banival több

Fontos tárgyalások Románia, Jugoszlávia és Magyarország között

Jöjjenek a tettek!

„Románia népe megérett a politikai szabadságra és tud azzal élni”, mondotta Maniu Gyula, Románia miniszterelnöke és ez a tárgyilagos megállapítás annak a hatalmon levő férfinak szájából hangzott el, akinek módjában van megadni a szabadságra érett népnek a szabadságot. Mi pedig, akik tíz esztendő óta a szabadságnak csak a reményét ismertük, érezzük, hogy a miniszterelnök erre kijelentése után ki kell, hogy nyíljon az a hét lakattal bezárt ajtó, amelyen keresztül éltető légkör árad az országra és amelynek következtében a remények és vágyak valósággá válnak. A miniszterelnök kijelentése azt kell, hogy jelentse: a politikailag érett nép most már megérdemli, hogy teljesítsem azokat az ígéreteket, amelyeket tíz esztendő óta hangoztattok.

Maniu Gyula tehát elérte célját, amely erőt ad neki arra, hogy tettekké váltsa akaratát. Miniszterelnök lett az országnak és a választások alkalmával megnyilvánuló rokonszenv és bizalom valóban azt igazolta, hogy Románia népe politikailag érett, mert mérlegre tette mindazokat, amiket az eddig hatalmon levő politikai pártok nyújtottak neki és azokat, amiket Maniu kormányától remélhet. Ugy Románia népe, mint az ország kisebbségei már megismerték az összes politikai pártokat. Alkalmuk volt kellő értékére szállítani az ígéreteket és okuk volt averzióval viseltetni egyes uralomra törekvő pártok politikájával, illetve programjával szemben.

Az ország megismerte az összes politikai pártokat és ez a megismerés adta meg az erőt arra, hogy egy tiszta választáson Maniu pártja nyerje el az imponáló többséget. Maniu Gyulában bizik az ország, de ez a bizalom még nem a tapasztalatokra épült föl, csupán arra a reményre, amelyeket az ígéreték támasztottak alá. Az ország megtette kötelességét, most már a kormányon a sor. Ezután következhetnek program szerint a szép ígéreték valóra váltásai, amelyek előtt nem lehet akadály, mert hiszen mindenki akarja ebben az országban; a nép és a kormány.

Románia minden népe, közöttük a magyar kisebbség éber szemekkel figyeli a kormány további munkáját. A magyarság több mint husz megbízottját küldi föl a törvényhozásba és ez a jelentős szám komoly figyelmeztetés a kormánynak, hogy első munkái között kell, hogy szerepeljen a kisebbségek sérelmeinek beígért korrigálása. Tulajdonképpen mi nem kérünk, nem követelhetünk, csupán erőt minden megnyilvánulásával eszébe akarjuk juttatni az uralmon levő pártnak, hogy ez a párt volt az, amely megcsinálta a gyulafehérvári egyezményt és ugyanaz a párt írta alá Párisban a kisebbségi szerződést, amelyben az egész világ előtt kötelezte magát arra, hogy teljes jogot és szabadságot ad Románia kisebbségeinek. „Románia népe letette az érettségit” mondotta Maniu Gyula. Most pedig Románia népe várja hogy Maniu Gyula adja meg az érett népnek azt az osztályzatot, amely kiemeli az eddigi gazdasági, politikai és kulturposványból.

A Népszövetség tehetetlen a délamerikai háborúval szemben.

Eddig négy közvetítő ajánlat érkezett a Bolívia és Paraguay közti ellentétek elsimítására. — A pápa és a spanyol király a békéért. — Argentina, Peru, Chile és Brazília bejelentették semlegességüket.

Miért tört ki a háború a két délamerikai ország között?

Newyorkból jelentik: Bolívia és Paraguay között már két nap óta áll a véres harc, de a világi közvéleménye jórészen még mindig tájékozatlan a két délamerikai állam között kitört háborús konfliktus tulajdonképeni okai felől. Az ellenségeskedés eredete ugyan jó egynehány esztendőre vezethető vissza,

a közvetlen ok azonban az a petrolleumban dúl és vitás terület, amely a két ország határán húzódik el.

Ezt a területet félvad indián törzsek lakják, fehér ember alig bir megélni közöttük, Paraguay azonban Bolívia minden tiltakozása ellenére éveken át erődtítményekkel és védelmi vonalakkal látta el.

Ebben a vitás zónában van a híres Buckheron-erőd is, amelyet — mint mai számunkban már megírtuk — a bolíviai csapatok néhány más erőddel együtt tegnap megszállták s amiből arra lehet következtetni, hogy a két háborús fél között kétségekivül Bolívia az erősebb.

A két ellenfél.

Bolíviának 2 és fél millió lakója van s jól felszerelt repülőrajával különös előnyt jelent az egymillió lakossal bíró Paraguay-jal szemben. Érdekes különben, hogy a Bolívia és Paraguay között azzal szítják a lakosság harcias kedvét, hogy utalnak az 1860. évi eseményekre, amikor Paraguay Braziliának, Argentínának és Uruguaynak egy időben üzent hadat s a köztársaság akkori férfilakossága a háborúban mind egy szálal elesett, vagy rokant lett, de megtette hazája iránti kötelességét.

Paraguay köztársaság különben Dél-amerikai legmodernebb államai közé tartozik. Lakói a legfehérebb délamerikaiak, iskolái

A bolíviaiak beszüntetik a további hadműveleteket.

A paraguayi csapatok győzelme. — A Népszövetség szánalmas szerepe.

Paraguay egyre újabb csapatokat szállít a frontra.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A Bolívia és Paraguay közötti háború, amely erősen nyugtalanította a népszövetségi köröket, egyelőre szünetel, sőt valószínű, hogy teljesen véget is ér. Az újabb eseményekről az Aradi Közlöny távirati tudósítása a következőkben számol be:

A párisi jelentések szerint eddig négy közvetítő ajánlat érkezett a Bolívia és Paraguay közötti ellentétek elsimítására. Maurtina, a pánamerikai konferencia bizottsági elnöke kijelentette, hogy a békéltetés ügyében külön összehívja a bizottságot. La pazi jelentések szerint XIII. Alfonz is felajánlotta közvetítését, sőt a pápa Chiarió, jelenleg Rómában

magas nivón állnak. Már a 18-ik században importálták a jezsuiták a munka szeretetének érzését, iskolákat alapítottak s ezzel elérték azt is, hogy az államban minden indián tökéletesen beszéli a spanyol nyelvet. A köztársaság parlamentje komolyan ért a politikához s a lakosság, amely a fehérek és vörösbőrűek köréből került ki, oly társadalmi demokráciát honosított meg, hogy az sok tekintetben mintaszerűnek mondható.

Ezzel szemben Bolívia köztársaság egy politikai korlátolt felelősségű társaság, amelynek főkeálományát az ezüst és a gumi alkotja, amelynek haszonélvezője egy fehér uralkodó osztály és amelynek munkásai négy millió indiánus, akiknek semmiféle joguk nincs. De mivel a gummierdőket a British Rubber Compagnie, az ezüst tárnákat pedig az Unió tartja a kezében, a vörös népfaj nyomorúságáról és elnyomásáról kevés panasz jut el a Népszövetséghez, illetőleg annak emberkereskedelmi osztályához. Érthető, hogy a paraguayiak azt mondják, hogy egy ilyen néppel semmi közösséget nem akarnak, a bolíviaiak viszont azt válaszolják erre, hogy szemtelenség, hogy ezek a semmittevő paraguayiak a vörösek között a széthúzás mérgét terjesztik. Felheccelik az indiánusokat és a nemzeti eredményeknek ezeket a kártevőket lehetetlenné kell tenni. Ez körülbelül az az eszmei alap, amelyben gyökeret vert a Paraguay és Bolívia közötti konfliktus. A két állam között állandó volt a határincidens. Rendes körülmények között a bolíviaiak kezdeményezték az összeütközést és sértették meg Paraguay határait. A mostani összeütközés komolyabb, mint az eddigi határincidensek és Paraguay most nem elégedett meg a szokásos elintézési móddal.

időző bolíviai nuncius utján kezdett békéltető akcióba. Newyorkban nagy az aggodalom, hogy a konfliktus a többi délamerikai államokra is kiterjed. Argentina már határozottan Bolívia mellett foglalt állást, viszont Chile és Brazília Argentina beavatkozása esetén Paraguay segítségére siet.

Buenos Ayresből jelentik, hogy egy paraguayi lovashadosztály nyolcórás heves összeütközés után visszafoglalta a bolíviaiaktól Mariseal Lopez határmentő erődtítmányt.

Az újabb események hírére Sir Eric Drummond, a Népszövetség főtitkára Párisba utazott, hogy Brianddal megtárgyalja a Népszövetség összehi-

ását, amelyet e hét végére terveztek. Az ülésre Stresemann is bejelentette részvételét. A párisi politikai körökkel szemben angol körökben az a vélemény alakult ki, hogy

nincs értelme a népszövetségi tanács összehívásának.

A tanács nem helyezkedhetik szembe a Manroel-vel és az összehívása ezért céltalan, másrészt pedig amúgy is blamázs lenne belőle, mert

a tanács nem tehetne egyebet, minthogy jámbor óhaját fejezze ki, ami senkire nézve sem kötelező.

A newyorki jelentések szerint a bolíviai kormány eddig kétszáz ezer katonát hívott be, amely létszámot szükség esetén emeli. A washingtoni kormány még a mai nap folyamán erőlyes intervencióra készül.

Az este La Pazból érkező jelentések arról a szenzációs fordulatról számolnak be, hogy a bolíviai csapatok parancsnokát utasították, szüntesse be a Paraguay elleni további támadásokat.

Siles, a bolíviai köztársaság elnöke kijelentette, hogy az eddigi megtorló hadműveletek folytán helyreállott Bolívia nemzeti becsülete.

Newyorkból jelentik: Argentína, Brazília, Chile és Peru tudomására hozta Bolíviának és Paraguaynak, hogy feltétlenül semlegesek maradnak, valamint azt, hogy háboru esetén blokádnál helyezik mindkét államot. Bolíviában lényegesen csökkent a háborús láz és békés hangulat lett urrál. Assuncionban ezzel szemben ötvenezer önkéntesből harmincezeret felfegyvereztek és hajókön szállítják Grandchaco területére.

Maniu: Az ország letette a politikai érettségét. A miniszterelnök nyilatkozik a választások eredményéről. „Népünk került a szélsőségeket.”

Nem szervezik át a kormányt.

(Az Aradi Közlöny cluji tudósítójának távirata.) Maniu Gyula miniszterelnök ma délután fogadta a Rador cluji tudósítóját, aki nyilatkozatot kért a kormány-elnöktől a választások befejezése alkalmából.

— Most, hogy a választások véget értek, — mondotta a miniszterelnök — örömmel és megelégedéssel állapíthatom meg, hogy azok tökéletes rendben folytak le és az ország népe a legteljesebb szabadság biztosítása mellett letette a politikai érettségét. Bizonyoságot adta Románia népe annak, hogy megérett a politikai szabadságra és tud azzal élni. Örömdetes annak megállapítása is, hogy

népünk került a szélsőségeket és míg egyrészt az antiszemita párt teljes kiszorításával tanúságot tett türelmességéről és a felekezeti harcoktól való idegenkedéséről, másrészt a legszélsőbb baloldal teljes veresége azt mutatja, hogy az ország szilárdan kitart a rend mellett és nem tűr semmiféle eltolódást.

— Nem az én hibám, hogy az ellenzék csekély számban került be a parlamentbe, de nem

tehetek arról, hogy a liberálisok és az avérés-samások olyan kevésbé vannak megszervezve és olyan kevésbé találjuk van az országban. Kétségtelen, hogy Románia tekintélye úgy beföldi, mint külföldi vonatkozásban a kifogástalanul lefolytatott választások után nagy mértékben emelkedett. Kétségtelen az is, hogy a politikai élet nyugodt mederben való folytatása biztosítva van, ami lehetővé teszi a produktív és kulturális munkát a legteljesebb mértékben és ez a fő.

Ennyit kívánt a miniszterelnök nyilatkozni a választások eredményével kapcsolatban. Az újságíróknak arra a kérdésére, hogy mi igaz a kormány közeli átalakításának híréből, a miniszterelnök a leghatározottabban „nem igaz”-zal válaszolt. Ugyanígy megcáfolta a miniszterelnök azt a hírt is, hogy Popovici Mihály a közeli napokban Párisba utazik, majd a kölcsöntárgyalásokról a következő rövid, de sokatmondó kijelentést tette:

— A párisi kölcsöntárgyalások a legjobb mederben folynak. A jó eredmény a közeljövőben előrelátható.

Letartóztatásban marad Törökfalvi Béla.

(Arad, december 18.) Az aradi törvényszék Moldovan—Ciugudean büntető-tanácsa ma foglalkozott Törökfalvi Béla letartóztatásának ügyével. Délelőtt 11 órakor fegyveres fogházor kísérte fel a tanács elé Törökfalvit, aki elfogódottan foglalt helyet a vádlottak padján. Az ülésteremben a megtevédt fiatal-ember néhány ismerőse is megjelent, akik érdeklődéssel és egyben szánalommal várták Törökfalvi vallomását.

Három napos szakállal, gallér nélkül, füzötlen cipőben, a vizsgálati fogoly előírások adjusztálásában jelent meg a tanács előtt Törökfalvi. A letartóztatásban töltött három éjszaka láthatóan megtörte, sirós hangon, akadozva mondja el vallomását, amelyből leginkább csak ezt lehetett kiérteni:

— Én nem vagyok gazember, de muszáj volt... Könyörüljenek rajtam...

Ezután visszavonja a rendőrségen és az ügyészségen tett vallomását, hogy a büntető pénz költséges passzióját kielégítésére kellett. Elmondja, hogy orosz hadifogságban ideigbaj szerzett és amikor havi 4—5000 lej jövedelméből nem tudott kijönni, határozta el, hogy váltót fog hamisítani. Először egy ötezer lejről szóló váltót hamisított, mert azt remélte, hogy valahogy sikerülni fog később beváltania. De mert a lejáratig nem tudott pénzt keríteni, másodszor már egy tízezer lejes váltóra hamisította rá főnökje nevét. Ezzel pedig el is indult a lejton és már nem volt visszaférés. Mind mélyebbre merült s mind nagyobb összegekről állította ki a hamis váltókat. Pontosán nem tudja, hogy mennyit tesz ki a hamis váltók alapján felvett összeg, de kétségbevonja, hogy az 60.000 lejnél több lenne.

Ezután a törvényszék rövid tanácskozás után kihirdette döntését, amely szerint jóváhagyta a vizsgálóbíró letartóztatási végzését és meghosszabbította Törökfalvi vizsgálati fogságát. A vizsgálóbírószágon most azt ígérkezik megállapítani, hogy Törökfalvi hol, mikor és milyen összegekre kiállított hamis váltókat helyezett el és hogy ezekkel az összegekkel mit csinált. Miután nem tartják ki-zártnak, Törökfalvinak büntársai is voltak, ez irányban is folytatják a vizsgálatot.

Pajtások.

Írta: Somlyó Zoltán.

A grófné a kertben ült, ősi levelek közt. Még nem volt hűvös, de az olomszínű égrózsaszínű foltjai már a fűtől szélről beszélték. Enyhe októbertévi délután volt. A kastély lépcsőfeljárójánál kétoldalt a magas, karcsú kőmílórkákban lankadtan bólogatott a megfakult disznóvénny. A kert kavicsos útjain hatalmas fehérszörű eb futkározott, valami különös nyugtalansággal csaholt a felhők felé.

A grófné lábainál háromszendős kisfiu játszott a kavicsokkal. A lapos kavicsokat válogatta komoly, ennivaló igyekezettel, pénzt játszott velük. Ha sokat összeszedett, örömmel mutogatta édesanyjának, hogy mennyi pénze van. A grófné ilyenkor megismogatta és belemosolygott a pöttön gyermekarcba. Azon mosolygott fájdalmasan, hogy csak a náboboknak van annyi pénzük, aranyuk, mint az ő kis fiának — ma még. És holnap. És talán holnapután. De mi lesz azután?... Ha a gróf, aki évente alig tölt itthon néhány napot, elvadásza a vagyont? A pénzt, a kétezerholdas birtokot, mindent? Mi lesz akkor?... Akkor aztán csakugyan nem marad más a fiu kezében, mint ezek a lapos kavicsok...

Már az idegeire ment, ha vendégek, vagy más ismerősök jöttek és megkérdezték, hol van a gróf? Mindig csak ezzel a stereotip válasszal felelhetett:

— Vadászik...

A gróf vadászik... Ezt tudta mindenki a faluban. Hogy a gróf mindig vadászik. Még olyankor is, amikor se nem lehet, se nem szabad vadászni semmire sem. A gróf még akkor is vadászott. Persze, a feleség jól tudta, hogy ilyenkor mire vadászik az ura... Elég sok régi hallott az ura nővadászatairól. De miért nem

csinálja legalább finomabban, zártabban? Hogy titokban maradjon? Hogy a fájdalom mellé ne járuljon még a világ szája nyomán fakadó szégyen is?...

Elgondolkozott. Azokra az erdőkre gondolt, azokra a terebélyes, idegen nagy fákra, amelyek közt az ura ittasult szenvedéllyel kergeti a vadat. Meg azokra a szalonokra, itthon is, meg külföldön is, ahol az ura a szépet teszi a hölgyeknek... Ahol róla bizonyosan kevés szó esik. S ha mégis megkérdezik néha a gróftól: hogy van a grófné?... — vajjon milyen ez a biztosan szintén stereotip válasz, amellyel a gróf ur felel?... Vajjon azt feleli-e: otthon vigyáz a gyermekre, aki mindig apa nélkül van?... Igaz, hogy kissé póríasan hangzik ez egy grófnéról, aki sok minden egyebet is tehetne...

Most megzörrent a nehéz vaskapu. A szomszéd jött át, a birtokos-szomszéd, nem gróf, csak afféle egyszerű zseni, kopott szarvasbőrbetűt lovaglónadrágban, kurta zekében, kis pörge kalappal a fején. Sárdy. Sárdy János. A gróf jóbarátja még legénykorából. Szinte mindennapos volt a ház nál, különösen az utóbbi időben. Délután jött, a grófnéval teázott, bridzsezett, aztán ugy estefelé kezét csókolt és elkészönt. És másnap újra mindig újra beállított. Az emberek utóbb már beszéltek erről a dologról. Hogyne beszéltek volna! Az emberek szeretnek beszélni minden olyan dologról, amibe bele lehet magyarázni valamit. És ebbe a dologba még különösen is bele lehetett valamit magyarázni. Mert a Sárdy szeméről még a vak is leolvashatta a nagy, hűséges rajongást...

Sárdy leült egy nádfonatu kertiszékbe. Öt perc múlva már hozták is a teát régi porcelán-csészében, amelynek vajsápadt, áttetsző színén opálosan villant az őszi fény.

És aztán a rendes napi beszélgetés.

— Nézze Katinka, megint mondanék valamit, ha megengedi...

A tő felől tompa, rekedt habogással huztak el a vadludak. Valami csontig ható fenyegetésnek tűnt ez a rekedt hang, az ősz fenyegette meg az embert, hogy jó lesz összehahuzni a gallért, a kályha mellett helyet készíteni, jó lesz kicsit összebujni...

— Csak nem rólam álmodott megint?... — mondta a grófné, az álmos ég távoli hajlásába olvadva tekintetével.

— De bizony Isten, eltalálta...

— Ejnye, ejnye, — szólt halkán, enyhe zsörtölődéssel a grófné — hát mindennap?

— Mindennap, Katinka, mindennap...

— Hát hogy higgyem én ezt el? Ha mindennap...

— Ép azért higgye el, mert mindennap.

A grófné a selyemkendője rojtjaival játszott. Finom, hosszú, karcsú ujjait belemerítette a rojt puhaságába, a csuklóján meg-megvillant egy ódon briliáns-karkötő...

— Különösek maguk, férfiak! Maga régi jóbarátja az uramnak. Már tisztességből sem volna szabad, hogy megkönyékezzen... És így beszél velem... Ugy-e, ha most itt ülne az uram, a maga jóbarátja, de egészen más hangon diskurálna mingyárt...

Sárdy most fölkel. Keményen letette a csészét az asztalra. És ünnepélyesen jöttek a szavai.

— Katinka, gondolok erre már egy ideje. Csak azt várom, hogy megjöjjön az ura. Elébe állok nyitlan, férfiasan és megmondom neki mindent. Ennyivel valóban tartozom neki is, magának is...

A grófné érdeklődve tágra nyitotta a szemét:

— Mi az a minden, amit elmond neki?

Kedvező kilátások között indultak meg az abbaziai tárgyalások.

Az optánsügyi közvetlen tárgyalásokra kiküldött román és magyar delegáció ünnepélyes megnyitó ülése. — Báró Sztterényi és Langa-Rascanu beszéde. — Ma kezdődtek meg az érdemleges tárgyalások.

(Az Aradi Közlöny abbáziai tudósítójának távirati jelentése.) Báró Sztterényi József, az optánsügyi tárgyalásra kiküldött magyar delegáció vezetője, ma délelőtt felkereste szállásán Langa-Rascanu követet, a szombaton ideérkezett román delegáció vezetőjét. A több, mint félórás tartó beszélgetés rendkívül szívélyes hangon folyt le és nagymértékben hozzájárult a kedvező légkör fokozásához.

A két delegáció hétfőn délután 4 órakor ült össze megnyitó ülésre a magyar delegáció szállásán. Báró Sztterényi József a következő beszéddel üdvözölte a román kiküldötteket:

— Engedjék meg nekem, hogy tisztelettel üdvözöljem önöket, a román királyi kormány képviselőit, a magyar királyi kormány nevében és megbízásából. A kérdés, melynek tárgyalására egy nagy baráti nemzet vendégszerető földjén összegyűltünk, bár csak két országunk ügye, de jelentőségében, horderejében messze túlnőtt ezen, olyan kérdéssé vált, melynek megoldása békés kiegyenlítése a nemzetek szövetségében képviselt összes országok élénk érdeklődésének tárgya.

Nemcsak országainknak tennénk tehát jelentős szolgálatot,

ha ez sikerülne, nemcsak országaink egymáshoz való viszonyának mindkét részről kívánatos javulását segitenők tehát vele elő,

hanem szolgálatot tennénk a nemzetek szövetségének is,

melynek tekintélyét növelni tehát mindannyiunk érdeke. *Rajtuk, a magyar kormány képviselőin nem fog mulni tárgyalásaink sikerének biztosítása;* engedjék meg, hogy kifejezést adjak annak a reményemnek, hogy azonos szándék vezérli önöket a román királyi kormány képviselőiben is. Feladatunkat megkönnyíti az a körülmény, hogy a nemzetek szövetsége tanácsának kormányaink által is elfogadott egyhangú határozata értelmében tárgyalásainknak kizárólag gyakorlati célja van: keresni a vitás kérdés gyakorlati megoldásának lehetőségét; azokból tehát a kérdés elvi részei, a jogviták, ki vannak zárva és ami nem kevésbé fontos, tárgyalásaink minden politikától mentesek. Ezen az alapon kölcsönös jóakarattal és méltányossággal meg kell találhatnunk a megoldást; ennek reményében legyen szabad önöket tárgyalásaink alkalmából újból a legszívélyesebben üdvözölni.

Langa-Rascanu, a román delegáció vezetője, a következőkben válaszolt az üdvözlésre:

— Ugy magam, mint a román delegáció tagjai, mélyen meg vagyunk hatva attól a barátságos fogadtatástól, amelyben a magyar kormány kiváló képviselői bennünket részesítettek. A kérdés, mely minket Olaszország vendégszerető földjére hozott, valóban nemcsak két országunk ügye, hanem nagy nemzetközi jelentőséggel bír. Kétségtelen, hogy ha ezt a kérdést véglegesen megoldjuk, akkor jelentős szolgálatot teszünk országainknak a közöttük fennálló viszony megjavításában és szolgálatot teszünk a népszövetségnek is, melynek presztízse mindnyájunk szívén fekszik.

Tagadnak a Rombach-uccai gyilkosság gyanúsítottjait.

A Wallenstein-fivérek konokul tagadják, hogy bármi közük lenne a véletlenül felfedezett gyilkossághoz. — Wallenstein Ödön és Tóth Lajos fegyházviselt egyének

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirati jelentése.) A véletlen útján felfedezett Rombach-uccai gyilkosság ügyében ma folytatta a rendőrség a kihallgatásokat. Kihallgatták Tóth Lajos fodrász egyik nőismerőjét, aki elmondotta, hogy 1919. decemberében Tóth egy este véresen és izgatottan kereste fel és azt hangoztatta, hogy sietnie kell, mert találkozója van Wallenstein Ödönnel.

A Wallenstein fivérek a súlyos gyanúk ellenére továbbra is konokul tagadnak és tiltakoznak az ellen, mintha bármi közük lett volna a gyilkossághoz. Wallenstein Manó azt állítja,

Köd, nedves pára

megláthatja a tüdőt. Betegséget, bajt elhárít a jóízű

SIROMALT

gyógyszörp. — Minden gyógytárban kapható, egy üveg ára 100 lft. 8230

szik. A román delegáció azzal a legelőkelőbb óhajjal érkezett ide, hogy

az oly kedvező auspiciumok jegyében induló tárgyalásoknak, a legteljesebb sikert biztosítsa és ennek a célnak az elérésére minden erejével törekszik. Tény, hogy a népszövetségi tanácsnak kormányaink által elfogadott ajánlása megkönnyíti majd feladatunkat, minthogy rávezet bennünket a gyakorlati tárgyalások egyedül célravezető útjára. Ily alapon tárgyalva, a két delegáció által kifejezésre juttatott jóindulat jegyében az óhajtott gyakorlati megoldás önmagától fog adódni.

A beszédek elhangzása után báró Sztterényi József átnyújtotta a román-magyar döntőbíró előtt folyamatban levő és a jelen tárgyalások anyagát képező pörök jegyzékét. A meghatalmazások kölcsönös kicserélése után az első érdemleges tárgyalást ma kezdték meg.

Az ünnepélyes megnyitó-ülés után, amelynek tartalma alatt a szálló környékét a kíváncsiak tömege lepte el, báró Sztterényi József a két delegációt teán látta vendégül, amelynek során a delegátusok két óra hosszat a legfesztelenebbül, szívélyes hangulatban elbeszélgettek.

litja, hogyha a kérdéses este be is tért Brandlhez, bizonyosan volt ott valami dolga. Brandl Izidor azonban határozottan állítja, hogy Wallenstein az emlékeztetés estén semmiféle akart vásárolni, csupán látogatónak jött, ami egészen szokatlan volt. Megállapítást nyert, hogy Wallenstein Ödön és Tóth Lajos többszörösen büntetett egyének, akik szándékos emberölés kísérlete miatt fegyházban is ültek.

AKI AZ „ARADI KÖZLÖNY” karácsonykor megjelenő nagy ünnepi számában hirdetésének jó helyet akar biztosítani, az siessen hirdetését haladéktalanul az Aradi Közlöny kiadóhivatalába feladni.

Sárdy kissé meglepett:

— Hát, hogy szeretem magát s elveszem feleségül abban a pillanatban, amely...

— Melyik pillanatban?... —

— Amikor maga akarja...

Szelid, kedves, pajtáskodó mosoly villant meg a grófné arcán:

— De én nem akarom, drága Sárdy! Eszembe sincs ilyesmi. Hiszen én férjnél vagyok. És én magát nem szeretem úgy, hogy otthagylak valakit, akit... A hangja itt megbicsaklott. Egy pillanatig tévovázott. Aztán kimondta:... valakit, akit olyan nagyon szerettem...

Várták a kastélyban a grófot. Levél jött tőle, ma délután érkezik, kissé pihenni akar. Sárdy azért ma is itt volt a grófnénál, a kis szalonban ültek, a kályhában vigan pattogott a tűz, a tea az asztalon.

Odakünn zaj, kocsidübbörgés, még azt is lehetett hallani, ahogy a gróf leugrik a kavicsra a bricskáról és jön befelé. Az ajtót pedig úgy lökte be. A grófnének kezét csókolt ugyan, de a homlokán nem érintette ajkával, mint szokta, a kisfiut ép csak, hogy megnézte, az idegenül bámult rá... Aztán Sárdyra került a sor. Kezet fogott vele. De nagyon kurtán. Ahogy ledobta magáról a kabátját, a vastag bőrkamásliját, amely szorította, ledobta magát a gyenge szalonágyra, hogy csak úgy nyekkent, aztán így szólt:

— Vigyék ki innen azt a gyereket!

Összenéztek. Az anyja csöngött, kivi-

tette a kisfiut.

— Baj van pajtás — szólalt meg visszafójtott gyűlölködéssel a gróf, Sárdyhoz fordulva. — Tulságosan sokat vagy itt. Már az álomlomon hallottam. Aztán a kocsis mondja. Mindenki beszéli. Nem járja!... — Sötéten bólogatta a fejét. — Pajtás!... Hm!...

Sárdy arcán valami kis ijedségféle látszott. Nem gyávaság, de váratlanul találta ez a támadás.

— Régi vendég vagyok a háznál, pajtás — felelte — és az utolsó szót ő is megnyomta, mint az imént a gróf.

— Régi, az igaz — vágott rá a gróf — de mondtam már egyszer: kissé gyakori!

— Mi ez?! — pattant fel Sárdy, kérdően meredve a házigazdára. — Sértés ez? Itt, a háznál, ahol a vendéged vagyok?

— Ha sértésnek veszed, vedd annak!

Sárdy felkelt a helyéről. Csöndesen, természetesen odaállt a gróf elé:

— Hát nem veszem sértésnek! Nem veszem! Ha azt mondanád, hogy kutyába sem veszem az emberi érzést, hogy világszanyagok vagyok, hogy feléje se nézek asszonyoknak, gyerekeknek, akik egy nap százszor is rászorúlnának, hogy rátámaszkodjanak, azt igen, azt sértésnek venném! Ha azt mondanád, hogy a kártyaasztalnál lebzselek és elusztatom a vagyonomat, a feleségem, meg a kisfiam kenyerét, jövőjét; ha azt vágnád a

szemembe, hogy puskával járom a pagonyt és nem mindig vadra lesek, hanem szoknyára is, a mások nővéreire, a mások asszonyaira... ha azt mondanád, akkor tudnám a kötelességemet, pajtás!... Egy pillanatig mély lélekzetet vett, aztán még megduplázta:

— Pajtás!...

Azzal egy fél percig még ott állt előtte. Kitárt mellel, nyílt homlokkal, meg se rebbenő tekintettel, mint kínálkozó, élő céltábla. Aztán meghajolt a grófné felé és elment.

A grófnének megkönnyebbülés volt a túlfutott levegőben, hogy beszaladt a kisfiu. Oda rohant az anyjához, hozzásimult, átölelte a térdét. A grófné sápadtan állt, szoborszerű méltóságban. Amikor a megalázott, vad ember fújtatva dübörgött keresztül-kasul a szőnyegen, az asszony megszólalt:

— Kár, hogy megbántottad ezt a jó enibert...

— Eh, hagyjatok engem... — mondta véreborult szemekkel.

A kisfiu most az asztalhoz ment, fát szadozva és belebotlott az apjába.

— Ez is itt ólálkodik az ember lába körül, — dohogott bosszusan és visszafelé, a kezefejevel rásuhintott egyet a kisfiura. Aztán dörögve kifordult a szobából és felment a szobájába...

A kisfiu keservesen sirt. A grófné a karjaiba kapta, babusgatta és neki is megeredtek a könnyei. Amikor a gyerek elcsöndesedett, csillogó, szomorú szemekkel fordult az anyjához.

— Mondd anyuskám, ki ez a rossz bácsi, aki kocsin jön és pörölni kezd és megver engem?

— Az édesapukád, — felelte elcsukló hangon a grófné és megsimogatta a gyereket. Aztán hangosan felzokogott...

35 lejtől meséskönyvek

Sándor Ferenc könyvtárlében Arad

megyebázzal szemben.

Zongorázik? Hegedül?

A legjobb karácsonyi ajándék egy új Moravetz Album.

Kapható minden könyvkereskedésben.

A minisztérium rehabilitálta Cucu dr. főorvost.

Az ellene felhozott vádpontok sorra megdőlték a vizsgálat folyamán. — A városi főorvos rágalmozói ellen blinvádi feljelentést tesz.

(Arad, december 18.) Annakidején nagy feltűnést keltettek azok a vádak, amelyeket a volt interimár bizottság dr. Cucu Vazul főorvos ellen emelt. Mint ismeretes, a minisztérium Spiru Sándor dr. egészségügyi főfelügyelőt bízta meg a főorvos elleni vizsgálat levezetésével. A főfelügyelő kihallgatta az ügy tanuit, megvizsgálta a betejesztett bizonyítékokat, majd megtette jelentését a minisztériumnak, amelyben — mint akkoriban egyedül az Aradi Közlöny írta meg — kifejezte azon véleményét, hogy az interimár bizottság által felhozott vádpontok nem képeznek fegyelmi okot. A jelentéssel egyidejűleg dr. Cucu Vazulnak azon kérését is a minisztérium elé terjesztette, hogy a vizsgálat eredményét a nyilvánossággal közölhesse.

Ma megérkezett a minisztérium engedélye Aradváros főorvosához. Ebben kimondja a minisztérium, hogy az orvosi presztizs megkívánja, hogy a főorvos ellen felhozott vádak a nyilvánosság előtt tisztáztassanak. Egyben közli a vizsgálat eredményét is, amely szerint az egészségügyi minisztérium

teljességgel elfogadja a vizsgálatot vezető főfelügyelő véleményét és kimondja, hogy a vádpontok egyike sem képez fegyelmi okot s

így nincsen szükség a fegyelmi vizsgálatra. A miniszteri döntés kimondja továbbá, hogy dr. Cucu Vazulnak joga volt honoráriumot kérni egyes kiadott láttelekért, miután a közegészségügyi törvény ezt megengedi. Szabadi Anna ügyében leszögezi, hogy nem volt szüksége az asszonynak első segélyre és így nem volt szükség arra, hogy a főorvos a hivatalában azonnal kezelés alá vegye. Jogosan küldötte tehát a kerületi orvoshoz. A legsúlyosabb vád ügyében, amely szerint dr. Cucu Vazul pénzt kapott volna egyes egészségügyi cikkeket gyártó vállalatoktól, hogy azokat az aradi nyilvános helyiségekre ráköltöljék, nem igazolódott be semmi, miután az érdekeltek megcáfolták vallomásukban ezen vádat. Így tehát egyetlen törvénybeütköző cselekedet sem igazolódott a városi főorvosra, miért a minisztérium megszünteti a vizsgálatot s felmenti a főorvost az ellene betejesztett vádak alól.

A városi főorvos rehabilitálásával az ügy még nem ért véget, amennyiben a főorvos a bírósághoz akar fordulni az ügygel és hatósági személy rágalmozásáért pert akar indítani azok ellen, akik ilyen súlyos vádakkal illették. Városi körökben nagy érdeklődéssel tekintenek az ügy fejleményei elé.

Irodalom és művészet

Tátray W. Cornelia ária- és dalestje.

Az aradi származású énekesnő első debütje, minden tekintetben beváltotta a hozzáfiatal várakozást. A pályája kezdetén álló fiatal művésznő, — kit, különben Sztojka Anna bocsájtott szárnyra — eltekintve ragyogó tehetségétől, máris olyan kvalitásokat árul el, melyek a legszebb jövővel biztatnak. Hajlékony, frissen csengő, főleg a felső regiszterben nagy vivőképességgel rendelkező organummos trillák, staccatók, futamok, a tulajdonképeni „koloratura“ tisztán, megfelelő dinamikával alkalmazva, szépen érvényesültek az áriákban, (Proch—Cavantina, Puccini—Musetta keringő, Strauss Frühlingsstimmenwalzer). De nemcsak a koloratura áriák, hanem a német „Lied“ finomabb, kifejezőbb világában is otthonosan mozog. Igen szép interpretálásban kaptuk Schubert, Brahms, Liszt, Radnay egy-egy dalát, valamint az aradi zeneszerző Szellének két új, színesen harmonizált német dalát.

Kubelkáné, — aki dr. Szellével felváltva kísért — dr. Botis Auréllal együtt, egy Schubert négykezeset adott elő, finoman, pompás összehangoltsággal, majd több költeményt szavalt, osztatlan tetszést aratva. (=)

* A színház heti műsora. Szerda: Lili (opertrepsz, Bing János vendégfelleptével, C. bérlet.) Csütörtök: Zenebona (opertt-repriz, új beállításban, A. bérlet.) Péntek: A régi nyár (opertt, B. bérlet.) Szombat: Román előadás.

* Az aradi zsidó ifjúsági kulturkör téli szemeszterének programja. Az aradi Zsidó Ifjúsági Kulturkör létesülésével és működésével bizonyítékát adta annak, hogy az ifjúságban rejlő hatalmas energiát, a tennivágyást nemcsak mulatozással, hanem komoly kulturmunkával is lehet szublimálni. A kör lelkes vezetőinek sikerült számos nagytudású kolozsvári, temesvári és aradi előadót megnyerni, akik a téli szemeszter folyamán szerda esténként fognak a zsidó iskola dísztermében előadásokat tartani. Ma este 9 órakor Grosz Gyula temesvári zsidó liceumi tanár „A művészetek lélektana“ címmel tart előadást. Az előadás, amelyet nagy érdeklődés előz meg, nyilvános és teljesen díjtalan.

Karácsonyi és egyéb alkalmi ajándékokat saját árban vásárolhat a Grallert-féle végeladason

Arad, Bul. Regina Mária 18. (Polg. Takp. épület.)

Órák! Ekszerek! Disztárgyak!

háza a premierszerposztásban színre kerülő remek operettnek.

* Előkészületben: „Eltörött a hegedűm“, Galetta rendezésében. Főszereplők: Viola Margit, Kertész Mancsi, Dancs Ica, Galetta, ifj. Szendrey, Győző, Földes, Zerkovitz kiváló operettjét még a közeljövőben kihozza a társulat.

* Mende Erzsébet iparművészeti kiállítása. A Wolff—Diószeghy-tárlat impozáns keretén belül nyert elhelyezést Mende Erzsébet, a kiváló iparművésznő kiállítása. A Páris és Bécsből járt művésznőnek a modern ötvösművészet dus invencióitól átitatott frapáns alkotóerejét sajnos csak egynéhány valóban nagyszerű műremek reprezentálja. Különös tetszést aratott a kiállított antik domborművek, tálcák, ékszer- és cigarettadobozok és egyéb ötvösművészeti tárgyak közül a nagyobb méretű római stílusban készült ékszerasztal, egy pompás luster és a XIII. Lajos korabeli renaissance írókészlő. Az apró kazetták, disztárgyak és vázák finom rajzokkal keltettek feltűnést. Érdekes, hogy a művésznő a nyers anyagot kizárólag Párisból szerzi be és a speciális öntési gépek, a ritkább fajtájú üvegek és selymek az ő kivételével izlésű fel dolgozásában aztán tökéletes illúziót keltő antiktításokként hatnak. Mende Erzsébet kiállítását már a mai első napon Arad előkelő társaságaiól számosan megtekintették és nagyobb rendeléseket halmozták el a művésznőt, aki első kiállításával méltó sikerrel startol. (P. A.)

A Blair-csoport visszalépett a kölcsöntől.

A bankárkonzorcium amerikai tőkével egészítette ki magát. — Megkönnyítik a kölcsön feltételeit.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Az Adeverul értesülése szerint a Blair-csoport visszalépett abból a bankárkonzorciumból, amellyel a kölcsöntárgyalások folytak. A konzorcium azonban más komoly, amerikai cégekkel egészítette ki magát és elvben már teljes megállapodást kötött a feltételekre vonatkozólag.

Annyi már most megállapítható, hogy a volt kormányának nyújtott feltételeknél a konzorcium újabb kikötései kedvezőbbek. A bankárok ugyanis annak idején Bratianutól azt kérték, hogy két évi annuitást helyezzen előzetesen letétbe, hogy rossz mezőgazdasági évben is biztosítható legyen a résztörlesztés. Ezt a feltételt a konzorcium most másfél évre módosította.

Megváltoztatták az ellenőrzés gyakorlásának feltételeit is, amelyek túlszigorúak voltak az előző kormány részére és most annyira enyhítették, hogy az ellenőrzés a legkevésbé sem lesz bántó. A kölcsönszerződést az egyensúlyba hozott költségvetés megszavazása után fogják megkötöni. A költségvetés egyensúlyba hozásához majdnem két milliárd lej megtakarítása lesz szükséges.

Fontos vizumtájékoztató!

A félára magyar vizum egész Magyarországra újra érvénybe lépett. A Duna-szövetségi igazolvány alapján a olui és bucuresti-i magyar követségeknél kapható vizum 8 napi magyar országi tartózkodásra kötelez. — Ünnepek előtt pénteken indítunk utoljára Clu-ra. — Igazolványok a félvizum megszerzéséhez

Sándor Ferenecné,

Arad legrégibb vizumirodájában kaphatók a megyeháza szemből

TELEFON 70. ERZSÉBET SLAGERMOZGO TELEFON 70.

Ma d. u. 5, 7 és 9-kor kettős premier műsor!

Nobile expedició és a Krasszin orosz jégtörő útja.

„VALENCIA“ (A szerelem dala).

Utánna:

Főszerepben: Mae Murray és Roy D'Orel. Karácsonyhatár lezárított olósó helyvadás.

* Hacker Edit kiállítása a Lutheránus Nőegylet karácsonyi vásárán. Az aradi Lutheránus Nőegylet karácsonyi vásárán sok érdekes, értékes és szép művészi kivitelű tárgyat láthatunk. A vásáron résztvevő érdeklődőknek nyomban feltűnik egy csoport különleges művészi izléssel elkészített iparművészeti tárgy, amelyeknek tehetséges alkotója Hacker Edit aradi urileány. Hacker Edit Párisban végezte el az iparművészeti tanfolyamot és mint a kiállított tárgyakból megállapíthatjuk, elsősorban tehetsége predesztinálja arra, hogy a művészet útján érvényesüljön. Minden egyes tárgy, amit Hacker Edit kiállított, kiállja a legszigorúbb kritikát és megérdemli az őszinte dicséretet.

* Bing Jánosnak a Lili tüzére parádés szerepe, melyben a nagyszerű énekes már hosszú idő óta nem lépett az aradi közönség elé és épen ezért a ma esti repriz különleges értéket jelent az aradi színház történetében. A kitűnő Bing Jánoson kívül Viola Margit játszik vezetőszerepet a Liliben s a többi figurákat Győző, Dancs Ica, E. Károly Klári, Jávör, Kun személyesítik meg kitűnően, úgy hogy a Lili ma esti előadása meleg színházi estje lesz Aradnak.

* A Zenebona megírissült erővel csütörtökön fogja ismét elragadtatni főlelevenítesekor a közönséget, ami teljesen érthető is, mert ezuttal még újabb trükkökkel és lehet talán mondani, fokozottabb ambícióval hozza ki az operettgyűjtés ezt a remek jazz-operettet. Viola Margit, Kertész Mancsi, Rudas, Gaál Piri, Földes kitűnő új szereplők lesznek a darabban, kívülük megtartották régi jó szerepeiket: Galetta, ifj. Szendrey, Kun, L. Kiss Mariska. Hetényi rendez, Gellért dirigál. S mindent egybevetve, teljes lesz a siker.

* Pénteken a sorozatos sikert aratott Régi nyár szerepel a műsoron. Eddig tizenhét zsufolt háza volt. Most lesz a tizennyolcadik hatalmas

Steinway & Sons August Förster világmárkás zongorák

ugyeztintó Rud. Stelzhammer, Carl Dörr, Original Singsl, Ferdinand Karl stb. wien. elsőrendű gyarmányok gyári képviselete: 5678

FAIX JACQUES zongorateremben

Arad, Strada Consistorială (volt Bathyágy ucca. 20. sz. szám)

Amanullah elmenekült országából.

Az afgán felkelés óriási méreteket öltött. — A hadsereg nagy része csatlakozott a lázadókhöz, úgy hogy a királyi pár menekülve hagyta el Afganisztánt. — A forradalmat Amanullah és feleségének reformtörvényesei idézték elő.

(Az Aradi Közlöny londoni tudósítójának távirata.) Az Afganisztánból érkező jelentések arról számolnak be, hogy Kabulban a felkelők több erődöt elfoglaltak. Az összeköttetés az afgán fővárossal egy idő óta megszakadt, de drótnélküli jelentések szerint a követések még biztonságban vannak. A lakosság között nagy a nyugtalanság. A kabuli lázadást Amanullah király és feleségének reformtörvényesei, valamint a királynénak a fátymviselési ellen folytatott harca idézte elő. A New Dahiból érkező jelentések arról számolnak be, hogy a király és felesége az egyik erődítménybe menekültek, miután a hadsereg egyrésze is fellázadt ellenük. A főváros körül heves ütközet folyik. A felkelők eddig hét erődöt foglaltak el

és nagymennyiségű municiót zsákmányoltak. A Párison keresztül érkezett jelentések arról számolnak be, hogy az afgán forradalom mind nagyobb méreteket ölt.

A hadsereg nagyrésze csatlakozott a zendülőkhez s az afgán királyi pár kénytelen volt elmenekülni az országból.

Harcok folynak Jelahabadban is, ahol a sinwarik és kaugriani elhagyták munkahelyüket és harcbavonultak. Itt a felkelők Kaia afgán erődítményt foglalták el.

A későbbi londoni jelentések szerint az afgán események nyugtalanítják az angol politikai köröket. Az a vélemény, hogy a lázadást Oroszországból és Törökországból szítják.

Nyugdíjasok nem kaphatnak tanácsnoki fizetést

Vagy a nyugdíjról, vagy állásáról le kell mondani a nyugdíjasoknak. Az aradi városházán csak Varjassy Lajost érinti a miniszeri rendelet.

(Arad, december 18.) Érdekes körrendelet érkezett az aradi városházára. A belügyminisztérium tudomására jutott, hogy több nyugdíjas tisztviselő helyet foglal az állandó választmányokban és így egyszerre két helyről élvez fizetést. Az ul kormány meg akarja szüntetni ezt a rendszert és ezért körrendeletben hívja fel a városi tanácsokat.

közölik, van-e az állandó választmányi tagok között olyan, aki valamilyen címen az államtól vagy várostól nyugdíjat élvez. Amennyiben van, az illetőknek vagy állásukról, vagy pedig nyugdíjukról kell lemondani.

Ami az aradi helyzetet illeti, még bizonytalanság uralkodik a városházán, mert nem tudni, hogy a kormány az interimár bizottságokra is érti-e ezt

a rendelkezést. Amennyiben ez az interimár bizottságokra is vonatkozik, úgy a rendelet Varjassy Lajos nyugalmazott polgármestert érinti csupán, aki mint nyugdíjas polgármester nyugdíjat kap és mint bizottsági tag havi honoráriumot élvez. Remélhetőleg azonban illetékes városi körökben módot találnak arra, hogy Varjassy Lajos továbbra is megkapja honoráriumát, miután abból a csekély nyugdíjból, amelyet a város volt polgármesterének folyósít, a mai viszonyok között megélni nem lehet. Azonkívül Varjassy Lajos, mint az interimár bizottság egyik osztályvezető-tagja, oly hasznos munkát végez a város javára a gazdasági szolgálat élén, amellyel bőségesen kiérdemli a fizetését.

APOLLO

Ma, szerdán 5, 7 és 9-kor

URANIA

VEREBES ERNŐ

pályadíjat nyert filmje

A 18 ÉVESEK.

Főszerepben: Verebes Ernő

Utóljára

Amor hajója

Főszerepben: GEORGE O'BRIEN.

ezenkívül: a legújabb FOX burleszkfilm

A BOXOLÓ KENGURUK.

Újabb súlyos tanuvalloások Erdélyi ellen

A Parisien Grill-beli eset. — A biztosítások ügye.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Ma folytatták az Erdélyi-pör tárgyalását. A mai tárgyalás folyamán Brachfeld György divatárkereskedő tett vallomást Erdélyi brutalitásáról. Megemlíti, hogy egy ízben Forgács Anna visszafeleselt férjének, mire Erdélyi azt mondotta:

— Ne járjon a szája, mert szájon vágom, még mielőtt a Schwarzerbe viszik, amire már régen megérett.

A mérgezési esetben elmondotta a Kereskedő, hogy ő megkérdezte Annát: mi történt, mire azt felelte:

— Béla inzulint adott be, ami ugylátszik romlott volt.

Kijelenti, hogy a meggyilkolt nem volt hisztérika, inkább teátrális pózoló egyéniség. A többi tanu megerősíti a kereskedő vallomását. Ezután sorra került Erdélyi Bélának az a botránya, amely a Parisien Grillben történt, mire a védő zárt tárgyalást kér. Az ügy elejét zárt tárgyalásban ismertetik, majd utána Gyergyai István, a Nemzeti Színház tagját hallgatják ki, aki ugyancsak a Parisien Grillben történt esetről referál:

— Nagyon jól ismertem Erdélyit — mondotta — egyszer együtt mulattunk a Parisien Grillben, A mulatás folyamán

Erdélyi egy üvegtőlát vett elő zsebéből és be akarta Annának adni. Az asszony

azonban nem akarta bevenni a fiolából kivett piklát, mire Erdélyi pénzt ígért neki jutalmul.

Sor kerül ezután a házasságkötés előzményeire, amire nézve újra zárt tárgyalást rendelnek el. Ezután Darvas János ügyvéd elmondja, hogy miért nem szerzett Erdélyinek diszpenzációt. A tárgyalás további folyamán Solti Jánost, a Frankfurter biztosító igazgatóját hallgatták ki. Elmondja, hogy Erdélyi annak idején felkereste őt és kölcsönös biztosítást szándékozott kötni. Erről leakarta beszélni, de Erdélyi ragaszkodott hozzá. Később baleset ellen is bebiztosította feleségét. Forgács Anna halálát névtelenül jelentették be telefonon a biztosító társaságnak. Elmondja továbbá, hogy Erdélyi Márk, Erdélyi Béla apja egyezkedni akart a biztosító társasággal. Kijelentette, hogy lemond a biztosítás összegéről, csak hozzák haza Forgács Anna holttestét. Erdélyi védője azzal gyanúsítja meg a biztosító társaságokat, hogy azoknak vezetői írták a névtelen levelet, amelyre az eljárás megindult. Solti kijelenti, hogy a levelet akkor látta először, amikor a posta lekérte. A védő indítványozza, hogy a levelet hasonlítsák össze a biztosító társaságok vezetőinek írásával. A tárgyalást csütörtökön folytatják.

RIPORTOK, CIKKEK, AKTUÁLIS KÖZLEMÉNYEK, KOMOLY és VIDÁM IRÁSOK várakoznak az „ARADI KÖZLÖNY” karácsonyi ünnepi számában.

Siessen, mert fogytán vannak a kiadásra szánt olcsó könyvek

Sándor Ferenec, Arad,
megyeházzal szemben.

Ismét rosszabbodott az angol király állapota.

Az orvosok komolynak tartják a helyzetet.

Londonból jelentik: A tegnap este kiadott orvosi jelentések szerint az angol király állapotában ismét rosszabbodás állott be. A visszaesés nem érintette váratlanul az orvosokat, miután az átmeneti javulás ellenére is komolynak találták a király állapotát. Az uralkodó a délutáni órákat igen nyugtalanul töltötte.

Szeméremsertő-e

a női láb mutogatása?

Érdekes sajtópör a zágrábi törvényszék előtt.

Zágrábból jelentik: Rendkívül érdekes sajtópert tárgyalt csütörtökön a zágrábi törvényszék.

A zágrábi „Vecser” című lap néhány hónappal ezelőtt egy képet közölt, amely egy autóból kiszálló fiatal leányt ábrázol. A leány, aki háttal áll a sofförnek, kissé fellebbenti a szoknyáját, úgy, hogy lábai teljesen érvényre jutnak. A kép aláírása a következő volt:

„Ha Lulu kisasszonynak nincs pénze, így ad borraival a sofförnek”.

A kép miatt az ügyész sajtó útján elkövetett szeméremsertés címén vádat emelt Deccák Mirkó, a lap felelős szerkesztője ellen. Az ügyben csütörtökön tartották meg a főtárgyalást a zágrábi törvényszéken, a közönség nagy érdeklődése mellett.

A vádlott szerkesztő védője védőbeszédében rámutatott arra, hogy a női láb mutogatása képen sem tekinthető szeméremsertésnek.

— A női láb — mondta többek között a védő — többé nem rejtozik el a kíváncsi férfiszemek elől, sőt a mai öltözködés ezer apró raffineriája szolgálja azt a célt, hogy a nő ezt a testrészét minél inkább érvényre juttathassa. A női láb glorifikálásának korát éljük, ez ma korszellem és a korszellem előtt való behódolás nem tekinthető szeméremsertésnek.

Beszéde végén a védő idézte Szent Ágoston mondását: „A szemérem a legnagyobb szeméremtelenség”.

A nagyhatású védőbeszéd után dr. Vinics ügyész tartotta meg vádbeszédét és szigorú ítéletet kért. A bíróság rövid tanácskozás után kihirdette az ítéletet, amely szerint a vádlottat felmenti az ellene emelt vád alól. Az indoklás kifejti, hogy a közölt képnek nem volt erotikus tendenciája és így nem is lehet szeméremsertő.

Az ügyész a felmentő ítélet ellen felebbelést jelentett be.

HÁPESTREJON,

okvetlenül látogasson meg, mert

nagy

KARÁCSONYI OCCASIOT

rendezik

feltűnően leszállított árak mellett.

Angol meleg harisnya ... P 1.40

Női és férfi keztyű végig bélelt P 2.80

Női nappa bélelt keztyű ... P 3.80

Férfi nappa bélelt keztyű P 10,—

Svájci meleg nadrág

1, nagys. patent szövésű ... P 3.10

Svájci selyem combiné

1, nagys. patent szövésű ... P 5.50

Selyem harisnya kis hibával

fűst és az összes divatszínben ... P 3.60

2000 drb. pullover.

mellény és kabát ... P 10-től

Gyermekharisnyák, Jäger-féle alsóruházat, korcsolyaszivattók, kötött kosztümök, gyermekgarnitúrák, jég- és sportzoknik nagy választékban:

BECK GYULA

Budapest, VII., Erzsébet-körut 32. Telefon: J. 412-93
(a Royal Orfeummal szemben.) 6686

H I R E K.

Felség... őszinte részvétele!...

Felséges Uram, királyom, ó Amanullah!... az ön sorsa végtelenül megindító. Emlékszem még rá, amikor itt járt Európában, mily ünnepélyességgel fogadta őnt Berlinben az öreg Hindenburg, Moszkvában pedig Stalin elvtárs, most pedig... futnia kell önnek dicső fővárosából, Kabuból! Welche Wendung!... De micsoda fordulat!...

Ugy látom, Felséges Uram, önre túlmély hatással volt ez a vén Európa. Nagyon megtetszett önnek a rádió, az amerikai forgalom a Friedrichstrassen és Moszkvában a Kreml, becses neje öfelségének pedig az európai nők hetykén rövid szoknyája és a ruzs, amely oly égő pirosra varázsolja az epedő ajkakat. Mindez roppant megfőzte kegyedet és a felséges asszonyt és hazafelé utaztunkban elhatározták, hogy elárasszák az európai kultúra áldásaival poétikus hazájukat: Afganisztánt, hogy ne mondják a népek: hiába járta meg a király, meg a királyné a külföldet, nincs haszon belőle.

Hozták a lapok képekben, hogy ön tantermekben miképp oktatja népe véneit és egészen szenzációs valami volt, amikor királyi hatalmánál fogva levágatta a kabuli parlament tagjainak a szakállát. Látja, Felséges Uram: ez volt a baj. Mindenbe belementek volna a derék afgán honatyák, minden reformért lelkesedtek amíg ez nem ment az ő saját bőrükre. De ez a királyi rendeletre való borotválkozás arra ment. És a férfias diszkrét megfeszített képviselők elmentek kertületeikbe, megmutatták csupasz arcukat a népek, amelyből elemi erővel tört ki a harag, a „gyalázat” láttán és kész volt a forradalom. Hiába volt a Felséges Asszony agitációja a női arcokat letakarázó fátyol ellen, még ezt is rossz néven vették a szakállas fölkelők és nem nyugodtak addig, míg ön nem szedte a sátorfáját és feleségétől, mindenestől ott nem hagyta a kabuli királyi palotát.

Felséges Uram, ön tulsokat nyújtott alattvalóinak, a mi fényes kulturánkból. Nem csoda, hogy megcsömrőlött tőle. Hiszen nekünk is a könyökünkön jön már ki néha napján nem egy „áldása”. És még valami. Felségeden is beteljesedett az a régi, jó közmondás, hogy senki sem lehet próféta a saját hazájában. Még akkor se, ha történetesen király az illető.

Felséged azért egy hős. Nem olyan ugyan, mint Kemál, akit megirigyelt, de hős. Felséged egy mártír. Felséged egy ideálista. De Felséged: egy unpraktikus.

Felség: fogadja őszinte részvételemet.

F. E.

— Goga megtartja mandátumát. Bucurestiből jelentik: Goga Octavian megpeticionált mandátuma ügyében végleges döntés történt. Goga Octavian a döntés szerint megtartja mandátumát.

— Felosztatják a főváros tanácsát. Bucurestiből jelentik: A főváros tanácsának ellenőrzésére kiküldött közigazgatási felügyelők betervezték a jelentésüket a belügyminisztériumhoz és javasolják a tanács felosztatását. A jelentéseket a belügyminisztérium döntés végett továbbította a Legfelsőbb Közigazgatási Tanácshoz.

— Az új párisi katonai attasé lóháton tette meg az utat a francia fővárosba. Párisból jelentik: Bacanescu román lovaskapitány, a párisi követség új katonai attaséja, aki Bucurestiből lóháton indult el új állomáshelyére, tegnap megérkezett a francia fővárosba.

Ne gyötörjük gyermekeinket csukamajolajjal! Adjunk helyette poralaku, csokoládézú Jemaltot.

— Titkos fegyverraktárt fedeztek fel Bécsben. Bécsből jelentik: Vaugoin hadügyminiszter tegnap beszédet tartott egy keresztényszocialista gyűlésen és beszéde során leleplezészerűen közölte, hogy egy városi építkezés alkalmával nagy fegyverraktárt fedeztek fel. Megállapítást nyert, hogy a republikánus szövetség egyik osztaga fegyverraktárt tartott itt fenn.

Modern függöny-csipke-kelmék
KELL és KRAUSZ-nál.

A megyei és községi tanácsok szenátorválasztásának országos eredménye.

A Magyar Párt újabb három szenátori mandátumot szerzett.

(Az Aradi Közlöny bucuresti tudósítójának távirati jelentése.) A megyei és községi tanácsok szenátorválasztásának eredménye a következő: A megválasztott 71 szenátori mandátum a következőképp oszlik meg: nemzeti-parasztpárt 48, liberális 20, magyar kisebbség 3.

A liberálisok közül mandátumot nyertek: Costinescu volt bucuresti-i polgármester, Sasu volt kereskedelemügyi miniszter, Ma-noilescu Strunga, Victor Antonescu, Tancred Constantinescu. A liberálisok Erdélyből és Bukovinából újból nem kaptak egyetlen man-

dátumot sem, ami annál súlyosabb vereség a számukra, mert ezekben az országrészekben az általuk választott tanácsok működnek. Csupán a besszarábiai Thiginában sikerült, a régi királyságon kívüli egyetlen mandátumot megszerezniük.

A buzauli választási incidensnek, amelyről már legutóbbi számunkban hírt adtunk 3 súlyos és 25 könnyű sebesültje van. A kormány a legszigorúbb vizsgálatot rendelte el. Kétségtelen, hogy a támadók, akik között igen sok nemválasztó volt, a bűnösök.

Aradi leányok az éjszakai élet mocsarában

Tizenhat éves kisleányok szölongatják meg a férfiakat. — A kosaras asszonyok jól működnek Aradon. — Erkölcsrendészeti hiányok.

(Arad, december 18.) Az Aradon valamikor intenzíven működő erkölcsrendészet veszedelmes módon hanyatlóban van. A meglehetősen ritkán és kevés szigorúsággal megtartott erkölcsrendészeti razziák olyan megdöbbentő romlottságot tárják fel Arad éjszakai életének, hogy az méltán versenyre kelhet a világvárosok büneivel. Éjszakánként, úgy a város központjában, mint a külső periferiákon, elegánsan, vagy kopottan öltözött prostituáltak állják útját a járóelőknek, akik igen gyakran a legkellemetlenebb molesztálást kénytelenek elszenvedni.

Az elmúlt éjszaka folyamán az állomás közelében, egy csenevész fiatal leány szölongatja meg a férfiakat, akik közül az egyik jelentést tett a legközelebb posztoló rendőrnek. A rendőr lekiismeretesen fogta fel hivatását és igazolásra szölongatja fel a leányt, majd bekísérte a rendőrség ügyeletes szobájába.

— Nagy tüntetés Hoover ellen Montevideóban. Newyorkból jelentik: Hoover ma Montevideóba érkezett. A munkások hatalmas tüntetést rendeztek ellene. A városban plakátokat hordoztak, ezzel a felirattal: „Éljen Sandino tábornok! Éljen Nicaragua! Vesszen az amerikai imperializmus!” Az uruguayi kormány 250 katonát rendelt ki annak a szállodának védelmére, amelyben Hoover tartózkodik.

Autósok
„ELFIE”
vasárnap.

— A jegyzők nem szedhetnek külön illetéket az örösi engedélyek után. Ma körrendelet érkezett a minisztériumtól az aradi prefektúrára. A rendeletben a minisztérium felhívja a megye vezetésének figyelmét arra, hogy tudomása szerint az egyes megyékben a jegyzők visszaélnék hivatalos hatalmukkal és az örösi engedélyek kiadásánál külön illetéket szednek a maguk számára. Felkéri a prefekturát, szüntesse be a megye területén ezeket a visszaéléseket és gondoskodjék arról, hogy a lakosság az örösi engedélyekért ne fizessen más illetéket, mint a törvényben előírt bélyeg-költségeket. A prefektúra a miniszteri körrendeletéről ma értesítette a főbíróságokat.

Január 30-án 15 napos társasutazás
indul a NIZZAI KARNEVÁLRA
II. o. győrszónat, szálloda és ételmezőssel 600 Pengő. Prospektust küld ERZSEBET PENSIÓ Budapest, IV., Váci-u. 40.

— Az aradi gyermekkorház új felügyelője. A hivatalos lap mai száma közli az egészségügyminisztérium döntését, amelyben az aradi gyermekkorház felügyelőjévé nevezi ki Pisac Adolf kórházi tisztviselőt.

Naményi könyv és papírzlete

a n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlja dus könyvtárát, társasjátékait levélpapírjait és egyéb ajándéktárgyait mérsékelt áron.

Ott kiderült, hogy az alig tizenhat esztendőes leányt Z. Floreának hívják és egy jobb aradi iparoscsaládból származik. A leány elmondta, hogy ezelőtt két esztendővel, egy idősebb asszony csalta el lakására, ahol kényszerítették, hogy férfiakkal mulasson. Azóta nem tudott megállni a lejtőn és fokról-fokra züllött lefelé. A leányt ma reggel orvosi vizsgálatra küldték, ahol megállapították, hogy súlyos és előrehaladott veneriás betegségben szenved.

Z. Floreának tragédiája nem egyedülálló eset Aradon. Hivatásszerűen működő kosaras asszonyok kivetik hálójukat a fiatal leányokra és megdöbbentően nagy eredményeket érnek el. Üdvös volna, ha az aradi rendőrség szigorúbban kezelné az aradi erkölcsrendészetet, mert a veszedelmesen terjedő fertőző betegségeknek, csak erélyes intézkedésekkel lehet útját állani.

— Halálozás. Özv. Urbán Endréné született Kulcsár Antónia Ágnes tegnap délután 6 órakor hosszas szenvedés után 62 éves korában elhunyt. Temetése 19-én délután fél 3 órakor lesz a Strada Seminarului (Sima-uca) 14. számú házból. Halálát kiterjedt, előkelő rokonság gyászolja.

— Nagy tűz Berlinben. Berlinből táviratozzák: A Bocker-féle rádió-gyárban ma délelőtt tizenegy órakor hatalmas tűz pusztított. A celluloid anyagok pillanatok alatt lángkaptak és a tűz áterjedt a szomszédos zongoragyárra. A kivont tűzoltók szinte tehetetlenek voltak és a lángok áterjedtek a szomszédos házakra is. A tűzkatasztrófa még tart. Tizenöt munkásnőt súlyos égési sebekkel hozták ki a tűzoltók a gyár épületéből. Többen a kifeszített ponyvába ugrottak és ott sebesültek meg. Az ablakokból kétségbeesett segítségkérések hallatszanak. A tüzet az éjszakai órákig nem sikerült lokalizálni.

— Táncestély az Újságíróklubban. Holnap, szerdán este tíz órakor ismét táncestély lesz az Újságíróklubban, amelyen a klubtagok és közvetlen hozzátartozóik vehetnek részt.

Képes és meséskönyvek

35.- lejtért

Löbl hírlapirodában kapható.

— Öngyilkos egyetemi hallgató. Budapestről jelentik: Breszlauer Kornél egyetemi hallgató, aki tegnap érkezett meg Jugoszláviából, a Park-szállodában lévő lakásán egy eddig még ismeretlen méreggel megmérgezte magát. Levelet nem hagyott hátra és így nem ismerik tettének okát. A nyomozás folyik.

— Hóviharok a Regátban. Bucurestiből jelentik: Az ország több részéből heves hóviharokról érkezett jelentés. A lasi közelében lévő Voinești községben egy Papacea nevű ember a hóviharban megfagyott. Hatalmas károkról érkezett jelentés Constantaból és Brailából is.

Elegáns ridikülök,

oldal tárcák, uti készletek, utazó kofferek, legszebb kivitelben és legolcsóbban

HEGEDÜS utca 61.

— Buskomorságba esett és félszemére megvakult a Röser-intézet igazgatója. Budapestről jelentik: Bader Miksa igazgató, akit a Röser-intézetben történt bizonyítványhamisítás ügyében tartóztattak le, elfogatása miatt buskomorságba esett. Napokon keresztül nem aludt és szembaja a fogházban annyira súlyosbodott, hogy mára megvakult félszemére. Védője közbenjárására megengedték, hogy a szemklinikára szállítsák.

BETTAUER HUGO
világhírű regénye
az **URANIABAN**
BANATOS UCCA

— Elfogták a magyar kormányzóné tolvaját. Budapestről jelentik: Tegnap Horthy Miklós kormányzó felesége feljelentést tett a rendőrségen, hogy a szervitatemplomban mise alatt ellopták rejtiküljét. A rendőrség megállapította, hogy a lopott holmit egy Vámos Jeromos nevű pincér akarta értékesíteni. A pincért előállították és az bevallotta, hogy özvegy Vasdinnye Gézáné hatvan éves nyelvtanárnőtől vásárolta a holmit. Hamarosan megállapítást nyert, hogy Vasdinnyeiné, aki állítólag nyelvrákát ad, notórius tolvaj. Az aszszonyt a kiküldött detektív olyan ittas állapotban találta, hogy nem lehetett kihallgani. A nyelvtanárnőt őrizetbe vették.

— Határvárossá fejlesztik Curtici-ot. A kereskedelmi és iparkamara igazgató tanácsának mai ülésén szóba került a curtici-i határállomás felépítésének ügye, amely sokban az aradi kamara érdeke. Általában elmondotta az előadó, hogy Curticinak határvárossá való fejlesztésén sokat fáradozik a kamara, amelynek javaslatára az ottani községtanács el is készített egy több évre szóló községfejlesztési tervet. A kamara újabb a prefektus támogatását is kérte Curtici fejlesztése érdekében.

BETTAUER HUGO
világhírű regénye
az **URANIABAN**
BANATOS UCCA

— Pénzt spórol, ha Strasser divatruházában szerzi be karácsonyi szükségletét.

— A romániai orvosszövetség aradi fiókjára vasárnap, f. hó 23-án d. e. 11 és fél órakor rendes közgyűlést tart a Bábaképző iskola helyiségében. Minthogy a gyűlés napirendjén fontos professzionális ügyek vannak felvéve, kérjük a tisztelt kollégákat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg. — A választmány.

— Nézze meg a Nővédelmi Hivatal karácsonyi vásárát. Oláh Sándor kereskedésének félelemelén.

— Művészeti képek Kerpelnél részletre is.

— A karácsonyi ünnepélyre, melyet december 23-án d. u. 5 órakor rendez a Nővédelmi Hivatal a Minorita Kulturházban, jegyek már kaphatók Oláh Sándor papirkereskedésében.

BETTAUER HUGO
világhírű regénye az **URANIABAN**
BANATOS UCCA

— Rendőri hír. Sambura Margit aradi lakos feljelentést tett Varga Gyuláné ellen, aki állítólag nagyobb összegű ékszert csalt ki tőle. A nyomozás megindult.

— A Nyugat karácsonyi száma rendkívül érdekes tartalommal már megjelent. Az ünnepi szám egész terjedelmében közli Max Moll híres színművét, a „Krisztus követése”-t Kosztolányi Dezső mesteri fordításában. A szépirodalmi közlemények sorából kiemeljük még Földi Mihály fiom és mély novelláját, Török Sopheának kilenc versét és Kassák Lajos regényének, az „Angyalföld”-nek két megrázó fejezetét. A számot egyébként Ignóus cikke vezeti be Adyról, abból az alkalomból, hogy halála óta tíz év telt el. Másik kimagasló cikkét a számnak Elek Artúr írta „Babits Mihály negyedszázada” címen. A szám ára a rendes 60 lej. Negyedévi előfizetés 300 lej. Aki az 1929-es évre a Nyugat előfizetői sorába lép, ingyen tarthat igényt a Nyugat Babits Mihály plakettjére.

SENZÁCIÓS MEGLEPETÉS LESZ AZ „ARADI KÖZLÖNY” KARÁCSONYI SZÁMA.

LEGUJABB. Változások a kormányban.

Vaida külügyminiszter. — Maniu átveszi a belügyi tárcát.

Bucurestből táviratozza tudósítónk: A kormány ma véglegesen döntött, hogy a kamara ideiglenes elnöke Mironescu külügyminiszter lesz. A külügyi tárcát Vaida Voevod Sándor belügyminiszter veszi át és a költség-

vetés végleges letárgyalásáig vezeti a Külügyminiszteriumot. Ezután valószínűleg megerősítik Vaidát ebben a minőségben és a belügyi tárcát Maniu Gyula miniszterelnök fogja vezetni.

„Bánjanak kiméletesen az adózókkal”
mondja a pénzügyminiszter. — A vezérfelügyelők nem ismerik az adótörvényeket.

— Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának éjszakai telefonjelentése. —

A pénzügyminiszter ma délelőtt értekezletre hívta össze a vezérfelügyelőket és arra szólította fel, hogy kiméletesen bánjanak az adózókkal. Egyben kérdést intézett a vezérfelügyelőkhez, hogy melyik adótörvényt tartják humanusabbnak, jobbnak,

a regátit, vagy az erdélyit. A miniszter legnagyobb csodálkozására, erre a kérdésre senki sem tudott kielégítő választ adni. A miniszter utasította a vezérfelügyelőket, hogy sürgősen tanulmányozzák a kérdést és írásban tegyenek előterjesztést.

Oriási horderejű tárgyalások kezdődnek Románia, Jugoszlávia és Magyarország között

Rendezik az összes függő kérdéseket. — A hét végén indulnak a közvetlen tárgyalások az érdekelt államok delegációi között Belgrádban. — Bega-csatorna épül a Vaskapuig, megszűnik az utlevél- és vízumkénszer és rendeződik több vagyoniügyi kérdés.

Hodor Victor vezérfelügyelő, román bizottsági tag nyilatkozata az Aradi Közlönynek.

— Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának éjszakai telefonjelentése. —

Anélkül, hogy a mai napig nyilvánosságra került volna, olyan rendkívül nagyfontosságú tárgyalások kezdték el Románia, Magyarország és Jugoszlávia között, amelyeknek döntései messzemenő politikai és gazdasági jelentőséggel bírnak a három szomszédos állam fejlődésére. Az Aradi Közlöny bucaresti-i munkatársának sikerült megismerni a tárgyalások anyagát és megtudni azt, hogy a bizottság román tagjai csütörtökön indulnak el Bucurestiből és a tárgyalásokat Belgrádban fogják lefolytatni. A bizottság román tagjai Pildor, volt prágai román követ, Vardala, közlekedésügyi szakértő, Draganescu ezredes, dr. Zaria temesvári ügyvéd és dr. Hodor Victor közigazgatási vezérfelügyelő. Alkalmunk volt beszélgetést folytatni dr. Hodor Victor közigazgatási vezérfelügyelővel, a bizottság egyik tagjával, aki a hét végén kezdődő tárgyalásokról a következőket mondotta:

— Románia, Magyarország és Jugoszlávia között számtalan olyan függő kérdés van, melyeknek elintézése egzisztenciális kérdés és amelyek eddig nagyban akadályozták a három állam közötti szorosabb kapcsolatok kialakulását. Ezek közé tartozik a vízi és vasúti közlekedési ügyek rendezése. A Duna és a Bega kérdése állandó vita tárgyát képezte idáig. Most azonban ezt a problémát véglegesen meg fogjuk oldani és feltétlen megvalósítandó tervünk közé tartozik

a Bega-csatorna kiépítése, amely Temesvárt, a Bánságon keresztül a Dunával kötné össze és a Vaskapunál torkolna a Dunába.

E kérdés komplexumához tartozik a vízi közlekedéssel kapcsolatos épületek felépítése és azok költségeinek elosztása. A vízrendezés megszervezése. A bizottság rendezni akarja azokat az adósságokat, amelyeket a Bega-ármentesítő társulat hagyott rendezetlenül. Rendezni akarja a három állam között a gyámpénztárak és árvaszékek függő ügyeit, a közös nyugdíjalapokat és a közös terhek felosztását, a levéltárak ügyét és azoknak a lakosoknak állampolgársági ügyét, akik a határtelölődások következtében veszítették el állampolgárságukat.

— Tárgyalásaink egyik legfőbb pontja, a három állam között a vízum- és utlevélkénszer megszüntetése.

Az idegenek kiutasításának kérdését is tisztázni akarjuk, egyben azt is, hogy ki viseli a kiutasítások költségeit. A rendezendő ügyek közé tartozik a bírói letétek ügye is és tervbe vettük a határmenti birtokok ügyének végleges szabályozását.

Ehhez tartozik az, hogy tíz-tizenöt kilo-

méteres zónát állapítunk meg és ebbe a zónában, minden okmány- és utánjárás nélkül, az állampolgárok egyszerűen az illetékes hatóság által kiállított cédulával, átléphetik a határt.

— Rendeznünk kell az 1923-ban történt határincidens ügyét is, amikor a szerbek minden ellenszolgáltatás nélkül hatalmas birtokokat vettek el romániai állampolgároktól, minden ellenszolgáltatás nélkül. Többek között elvették a Karácsonyi grófok birtokát is, amely eddig több mint százmillió lejt jövedelmezett Jugoszláviának. A fehértemplomi tizenegyedek ezrednek vagyona is a kérdések rendezése között szerepel.

Ebben a kérdésben ötvenhat község lakossága van érdekelve és százhuszezer hold földről van szó,

amellyel kapcsolatban több száz millióval károsodott meg Románia és Magyarország.

— A három állam között létre kell hozni és gyakorlatba átvinni a kereskedelmi szerződéseket.

Szabályozni kell a közlekedésügyet és meg kell oldanunk az iskolák és egyházak kérdését, amelyek elsősorban a temes-torontálmegegyel szerbeket érdeklik.

— Ezeknek a kérdéseknek rendezése — fejezte be az intervjút dr. Hodor — olyannyira fontos érdeke a három szomszédos államnak, hogy összefügget gazdasági és kulturális fejlődésükkel. Minden remény meg van arra, hogy a három állam bizottságai békésen és teljes megelégedésre fogják megoldani ezeket az évek óta fennálló súlyos problémákat.

Politur- és géptisztító cingy

fehér és tarka, legolcsóbb árban kapható, állandóan rakáron

MARKOVITS MAYER ónnál Arad, régi keményítőgyár.

Rádió.

RÁDIO-MŰSOR. Szerda, december 19. Wien —Graz (Romániai idő) 20.30. Szimfonikus hangverseny. — Berlin 21. Operaelőadás. — Boroszló 17.30. Szórakoztató zene. — Frankfurt a. M. 22.15. Zenekari hangverseny. — Leipzig 21. Német Dalok. — Mianó 24. Cigányzene. — München 22.30. Vonósnégyes. — Nápoly 22.02. Szimfonikus hangverseny. — Prága 22. Zenekari hangverseny. — Róma 21.45. Hangverseny. — Zágráb 21.35. Hegedűhangverseny. — Budapest 10.15. Hangverseny. 10.30, 13 és 15.45. Hírek, közgazdaság. 21. Fian-est. 23.20. Cigányzene.

E hó 17-től 25-ig
OCCASIO ELADÁST

NŐI BUNDA, TÉLIKABÁT, RUHA

ÉS GYERMEK KABÁTOKBÓL

Hallatlan olcsó árak! Izlésben,

jó minőségben utolérhetetlen!

NŐI CONFECTIO DIVATHÁZ
ARAD, a Dáciával szemben.

Szenzációs könyv

azokról a nőkről, akik a divatot kreálják és azokról, akiknek kreálják.

Bibescu hercegné, leánynevén Lahovary Mária, aki évek óta Párisban él és csak ritkán látogat haza sokezer holdas romániai birtokára, az utóbbi esztendőben két-három könyvet írt, amelyekről Párisban sokat beszéltek. Ez a litteray lady, mindazok számára, akiket a női ruha érdekelt, most megírta, hogy milyen nők kreálják a divatot és milyen nők azok, akiket a divat elsősorban kreálódik.

Felvomul benne riportszerű precizitással mindenki. Például a nő, aki nem csapatostól barátnőikkel megy a szabóhoz, mint az angol nők, festővel, vagy szobrásszal, mint az orosz dámák; pláne a férjével, mint az argentinaiak! Az a nő, aki természetesen francia s egyedül megy a szabóhoz, végignézi egyetlen véleménynyilvánítás nélkül, á-tól z-ig a kollekciót, azután bemegy a tűkörszobába s rendel.

Tudja, hogy mit akar, tudja, hogy mi a blöff a divatban, tudja, hogy a párisi effe számára mit kell mellőzni s a divatból kidobálni és mindenekezlő: önmaga iránt kiméletlen. Nem a szépségére gondol, amikor ruhát rendel, hanem a fogvatkozásaira, azokat kiméli meg a divat túlzásaitól. A párisi nagy cégeknek ez a nő a legnehezebb vevője, mégis az egész ház csak őt tiszteli és ő előtte deferál.

Beszél még Bibescu hercegné a kétféle nőről: az egyikről, amelyik mindig kényelmes, nagy keztyűt vesz, a másikról, akinek mindig egy számmal kisebb keztyű kell, mint amilyen a keze. A kiskeztyűsök fölött ironikusan mosolyog: a kis keztyűt kicsinyes természet jelének mondja, öröklött rabszolgaságnak, mert a szabadságot a kéz szabad mozgásában is szeretni kell...

De a divatházak bennlakóiról is vannak érdekes megfigyelései. Beszél a tervezőnőről, aki, mint egy királyné, a nagyközönség számára láthatatlan régiókban honol s akihez Bibescu hercegné is „legmagasabb helyről jött ajánlólevéllel” tudott csak bejutni. Napfényes teremben, a legfelsőbb emeleten, csönd, tűkőrfalak, egy íróasztal s vagy husz ember-nagyságu próbafababából, a legkülönbözőbb pózokban — s egy nő, parancsoló arccal, elmélyült vonásokkal, kimért szavakkal, a tekintély nyomatékos gesztusával; itt él, gondolkodik, tervez néhány gombostűvel, óriás ollóval, nyers vászonnal próbálkozik és itt teremti meg évenként kétszer kétszáz új ötlettel — a divatot! És ha jönnek látja mellőzni a ruhákban a kapcsokat — őt világrészben megáldit gépeket és elsorvaszt iparokat; ha jönnek látja fölkapni a recésszalagot — őt világrészben elindít gépeket és fölpezsdít kenyértelen munkaágakat!...

És beszél a hercegnő Madame Alineről, az első elárúsonőről, akit ez a megszólítás ép úgy megkülönböztet alantasaitól, mint ahogy a francia udvartartásban is egykor a király leányait hívták Madame Adelaide-nak, helyettesét már csak Mademoiselle Simonenak nevezik — s a többi elárúsonő be kell érje vezetőkénevével: Madame Legrand, Madame Langlois...

A hierarchia itt egészen tökéletes! Madame Alien pedig tényleg úgy él, mint a legnagyobb urak, autója, háza, vidéki villája van és novemberben elindul külföldi körutjára; elmegy Madridba a spanyol királynéhoz, Cannesbe Rubinstein Idához, Luxorba az egyiptomi princeszszekhez, akikkel kiránul Thébába. Mindenütt elad mindent, amit eladni jónak lát s emellett azt a benyomást teszi, hogy ő oszt kegyet.

Hanem a finom párisi kis munkáshőről is beszél a hercegné. A rendelt ruhával baj van... a legfőbb sebészt kell műtetre hívni, élet-halál operációra és lejön a műhelyből — Marguerite. Se kisasszony, se asszony. Csak Marguerite, aki varrja a ruhát. Kis, vérszegény lány, husz éves lehet, tizenötnek látszik. „Olyan — mondja az író, — mint egy külteki románc hősnője; olyan szomorú. Fekete ruháján a szív helyén egy darabka fehér visel, amelybe hét gombostűt tűzött.”

Erről a létgombostűs Margueriteről olyan finom és belső szavak fakadnak Bibescuné tollából, hogy ezzel megnyerő portrét rajzolt — önmagáról.

Dénes Zsófia.

AZ „ARADI KÖZLÖNY” GAZDAG KARÁCSONYI SZÁMA nivós tartalommal jelenik meg.

Közgazdaság.

Zürichben 3.12 a lej.

Helyi valutaárak. (December hó 18.) Kifizetések: Berlin 39.70, Newyork 166.75, London 807.50, Páris 6.51.50, Milánó 8.72, Prága 4.93.50, Budapest 29.10, Zágráb 2.93, Bécs 23.45, Zürich 32.10. — Áru: Márka 39.50, dollár 166.50, angol font 805, francia frank 6.60, olasz lira 8.80, cseh korona 4.90, pengő 29.50, dinár 2.90, osztrák schilling 23.10, svájci frank 32. — Pénz: Márka 39, dollár 166, angol font 800, francia frank 6.40, olasz lira 8.60, cseh korona 4.85, pengő 29.20, dinár 2.85, osztrák schilling 23.40, svájci frank 31.50.

Zürichi tőzsdenyitás. (December hó 18.) Berlin 123.72.50, Amsterdam 208.52.50, Newyork 519.10, London 2518, Páris 20.29, Milánó 27.17, Prága 15.38.50, Budapest 90.54, Belgrád 9.12.62.50, Bucuresti 3.12.50, Varsó 58.20, Bécs 73.10.

Zürichi tőzsdezárlat. (December hó 18.) Berlin 123.65, Amsterdam 208.40, Newyork 518.85, London 2517.25, Páris 20.28, Milánó 27.16.50, Prága 15.38, Budapest 90.48, Belgrád 9.12.50, Bucuresti 3.12, Varsó 58.20, Bécs 73.05.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (December hó 18.) Devizák: Páris 6.53, Berlin 39.75, London 807.50, Newyork 166.25, Milánó 8.78, Zürich 32.15, Bécs 23.50, Prága 4.94, Budapest 29.10, Varsó 19. — Valuták: Napoleon 655, márka 39.90, léva 1.21, török lira 0.85.50, angol font 808.50, francia frank 6.75, svájci frank 32, olasz lira 8.79, drachma 2.15, dinár 2.90, dollár 166.75, lengyel zloty 19, osztrák schilling 23.75, pengő 29.20, cseh korona 4.94.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

NYILTER.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Özv. Bánhidya Lászlóné szül. Kulcsár Anna, Krahm Lászlóné szül. Kulcsár Mariska, özv. Gonda Lászlóné szül. Kulcsár Irma mint testvérei egy a saját, valamint az alulírottak nevében fájdalomtól megtört szívvel, de a Mindenható szentséges akaratában megnyugodva tudatják, hogy a felejtethetlen jó testvérük, a legjobb nagynéni illetve sógornő és rokon

Özv. Urban Endréné

szül. KULCSÁR ANTÓNIA ÁGNES

folyó évi december hó 17-én, délután 6 órakor áldásos életének 62-ik évében hosszas és kínos szenvedés után az Urban elszenderült.

Felejtethetlen halottunk földi maradványait folyó évi december hó 19-én délután fél 3 órakor fogjuk a Str. Seminariului (volt Sina-u.) 14. számú gyásházából a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint történt be-szentelés után, a helybeli felső temetőben levő családi sírkertben örökös nyugvó helyére elhelyezni.

Az engesztelő szent-mise áldozat a boldogult lelki üdvéért december hó 20-án délelőtt 10 órakor fog a főtisztelendő Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni

Pihenése csendes, drága emléke áldott legyen!

Arad, 1928. december hó 17.

Özv. Papp-Kökényesdy Dezsőné szül. Huszák Ilona, Huszák István, unokaöccse és roka-huga. Ugyiszintén a többi nagyszámu rokon-ság és jóismerősök nevében is. 6912

Ioan Limbeck și fiul Arad. Fabrica de costururi de metal și întreprindere de înmormântări. Piața Avram Iancu (Szabadság-ter) 22. Színház-p...

Rendkívüli nagy nyakkendővásár „TRANSYLVANIA” ernyő- és nyakkendő
áruházban A R A D.
Fischer Elíz palota. Kirakati árakat kérem figyelni!

INGYEN AD minden felvételhez egy művészi kivitelű nagytást
és egy zsebtükröt, saját ar-
izléses képével **Stojkovits és Békés** P. Avram Iancu
(Szabadság-tér)

Célszerű és hasznos ajándék a WIMPASSING hőcipő!

Szürke, beige és fekete divatszinben, eredeti amerikai „Zipp”-zárral.
Kérjen kifejezetten vörös védjegyű Wimpassing hőcipőt!

6864

Bankkölcsonőket

leiben és pengőben
hazakra és földekre a legol-
csóbban azonnal folyósítottok.
HAASZ ALBERT irodája Arad,
strada Eminescu (Deák F. ucca) 12.

Rádió

8 lámpás Neutrodin, teljes felszerelés-
sel, \$500 lelt, valamint utazó-
bunda, lábszák eladók.
Medveozky, volt Tökély-tér 3. 6904

Karácsonyi és újévi ajándékot

mélyen leszállított árban vásárolhat
Buschi J. óra- és ékszerüzletében
(v. Losonczy-üzlet Piata Avram Iancu L.)
Fali és zsebórák, arany, ezüst, min-
denemű ékszer nagyvásárlásokban kap-
ható. Ékszerátalakításokat gyorsan eszközölnek.

Ha Curtici-ra

utazik, vagy autókirándulást tesz erre
a közeli határállomásra, keresse fel:
Jovitu Jenő vasúti
éttermét,
ahol jól, olcsón és iz-
letesen étkezhet. 4918
KITÜNO FAJBOROK!

Farkas László órák, ékszerész- és vésnök

A R A D, Strada Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 3.
Elvállal: zseb-, inga-, fali- és ébresztő-órák precíz javítását, 8 évi jót-
állás mellett, ugyancsak művészi véséseket arany-, ezüst-
és alpacca neműekben, cigarettatárcák stb. monogram vésését. Arany- és ezüst-
neműek művészi forrasztása. — Mindennemű átalakítási munkák.
Saját műhely. Megbízások gyorsan és pontosan eszközöltenek.
Legelőszobbb javítások.

Tekintse meg legújabb varrógép modelljeimet.

A technika csodái.

6164

HAMMER VILMOS

ARAD, PIATA AVRAM IANCU NO. 5-6.

A közelgő karácsonyi ünnepekre való tekintettel cipőimmet
leszállított árral
árusítom. **Csernócsky Mihály** volt Deák Ferenc-u. 26. szám. 6637

MUZZAY JÓZSEF

ARAD,
színnézzel
szemben

Őszi és téli árjegyzéke:

Férfi öltöny tiszta gyapjú L	1750	Iskola öltöny előírás szerint L	1600
Férfi öltöny divatszínben...	2450	Bőrkabát la. minden színben	3900
Sötétkék és fekete öltöny la.	2750	Fregoli raglán...	2000
Őszi és téli felöltő...	1950	Gummi kabát...	800
Ulster-Double la.	2450	Trench-coats la.	2500
Fekete téli kabát szőrmeszállal	2650		
Divat szabóság!	4818	Angol posztó raktár!	

Makulatura 5 kg-os csomagokban kaphatók a kiadóban.

Képek keretek

villanyerőre berendezett speciális kép-
keretező műhely. Oval, kerek és blondel
keretek minden méretben és kivitelben.
Freiman József Arad, Str. Bratlanu 9.

Gyorsírást (német magyar),

könyvvezetést, német nyelvet 6908
gyorsan megtanulhat. Érdeklődők sz ves-
kedjenek címüket „Hivatalnok”
jellegre az Aradi Közlöny kiadójába leadni.

50 hectoliter

idei lefejtett esemegebör,
kisebb tételekben is, literenként
15 lejért eladó.

MUSZKAN JAKAB, volt Török-féle szőlő.

Alkalmi ház eladások!

Aszfaltos uccában egy 3 szobás lakás
üzletház, lömenetű II oszt. vendéglő
üzlettel 400.000 lejért. Egy villaszerű 4
szobás, elő, cseléd és fürdőszobás, zárt
verandás, kertes uriház családi ckok
miatt áron alul, 500.000 lejért. A vasut-
állomás közelében 20%-os jövedelmet
hozó, 5 lakásos üzletház 420.000 lejért s
egy 13 lakású nagy bérház 1.200.000
lejért eladó. Boross ügyvédségnél, Str.
Consistorului (volt Batthyány-ucca) 9,
szám. 6913

Hirdessen a 43 éve
fennálló

Aradi Közlönyben

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiadott szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdésközlőkre válaszolunk. Ajánlatok jellegű levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

„L.—35” levelét vegye sürgősen át. 6916

Villany vasaló, főző, reszelő, termofor legelőcsőben Varga és Rosenfeldnél Arad, Central szálló mellett.

LAKÁS.

A főtéren

két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnalra

K I A D O.

Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1857

ALKALMAZÁS.

NÉMET kisasszonyt 4 éves fiúcskához keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6914

EGY fiatal kereskedő segéd, ki fűszer-, vas-, rövidáru, vegyes szakmában jár-tas, állást keres. Címeket az Aradi Közlöny kiadójába kér „Angros” jelígre. 6909

ÜGYES, MEGBIZHATÓ KIRUTO LEÁNYT 16 bizonyítvánnyal felvessz Salgó né bizományi üzlete Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

ROMÁNUL tudó intelligens leány, 2-5 éves gyermek mellé ajánkozik. Címeket az Aradi Közlöny kiadójába kér. 6907

VÉTEL ÉS ELADÁS.

MÁRKÁS PORCELLÁNOK, kristály tárgyak, rézgarnitúra u. m. óra, két girandó, fényképező gép, antik komódok, szőrmék, bundák, vitrinek, szőnyegek, antik lámpák, varróasztalok, asztalok, összecsatolható székek, szekrények, háló, ebédlő, szalonberendezések, vitrintárgyak, antik ágyak, antik éjjeli szekrények, aranyozott consol tükrök, velen-cel tükör, ebédlő, álló óra, festmények, disztárgyak, szőnyegek, intarziás álló lámpa, antik könyvszekrény, stb. eladók. Salgó né bizományi üzlete Arad, Strada Horia (Széchenyi-u.) 1. Neuman-palota. 1000

ELADÓ! National Cassa, Pénzszekrény I. és IV. számú, Gramaphon, lemezekkel, Perzsaszőnyeg régi, valódi. Bővebbet házmesternél volt Salac és Kölcsey-ucca sarok. 6910

HASZNÁLT Ford teherautó jutányos árral eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6902

CCA 70 kgr. garantált tiszta friss dísznózsír azonnali szállításra kapható. Sziveségéből cím megtudható Podgoria Bor-pincéjében, Str. Unirei 1. 6908

Kávépörkölőgép

Emmerichi gyártmány, keveset használt, gázfűtésre villany és kézi hajtásra, jutányosan eladó.

Wurst fűszerkereskedés
ORADEA.

Minden
vevő kap

30.000

Minden
vevő kap

**karácsonyi ajándék
szétosztása**

!!!!

megkezdődött

6630

FISCHER

üvegáruházban

Engros
árak

ARAD,
Fehér Kereszt-épület.
Telefon 396.

Engros
árak

LEGSZEBB
LEGJOBB
LEGOLCSÓBB
LEGALKALMASABB

Karácsonyi ajándék

NŐI-FELÖLTŐ SZŐRME-BUNDA NŐI-RUHA

Választék óriási :-: Legújabb divat :-: Feltűnő olcsó árak.

RADÓ GYULA ARAD

NŐI-FELÖLTŐ ÁRUHÁZA.

VIZUMOK követségeknél
Utlevélhosszabítások, C.F.R. bérletek

!! Künstler-vizumiroda !!
Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 86. :: Dacia szállóval szemben.

Bármily ügyet vagy megbízást pontosan elintéző.

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépen. Kiadó tulajdonos: Aradi nyomdavállalat.